

DOI 10.31392/ONP.2786-6890.3(2).2022.07
UDC 378.011.3-051: [373.3.091.33:793.7]

THE TRAINING OF FUTURE TEACHERS TO ORGANISE A PLAYFUL EDUCATIONAL SPACE IN NUSH USING LEGO CONSTRUCTION SETS

Olena Matviienko

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Pedagogy and
Methodology of Primary Education,
National Pedagogical Drahomanov University,
Pyrogova str 9, Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-5746-4864>
e-mail: imatviienko70@gmail.com

Olha Lukianchenko

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Pedagogy and Methodology
of Primary Education,
National Pedagogical Drahomanov University,
Pyrogova str 9, Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-5554-0819>
e-mail: o.m.lukianchenko@npu.edu.ua

Abstract. *The article highlights the experience of implementing the special course ‘Learning through Play’, which is implemented in the process of professional training of primary school teachers majoring in ‘Primary Education’ at the bachelor’s level. It is proved that one of the objectives of the course is to prepare for the organisation of playful educational space in primary school using LEGO; to understand the essence of game and activity-based approaches in teaching primary school children; formation of the value attitude towards educational potential of the game, its developmental, educational and educative opportunities; formation of practical skills of managing play activity of primary school children on the basis of activity approach (with LEGO use); to develop skills in organising pedagogical interaction, etc.*

The article analyses the scientific literature in order to clarify the interpretation of the essence of the concept ‘educational space and identifies different points of view on its interpretation from both the institutional (a certain part of society where conditions for personal development are created) and substantive aspects (in relation to the individual; as a pedagogical reality that concentrates the essential characteristics of space, demonstrates the diversity of possible manifestations of human educational activity and is the result of organising the interaction of the individual with the objects of the environment).

Attention is drawn to the importance of future teachers’ understanding of The LEGO Foundation philosophy, which is based on the activity-based approach in a new perspective for domestic pedagogy and assumes active play of each child, involvement in free, controlled or guided play, motivation, active position and responsibility for the child’s choice (‘agency’); the importance of creating a ‘flow state’ in the child as a condition for engaging in their activity.

The importance of the content, forms and methods of work based on the ideas of foreign scholars regarding the activity-based approach in a modern perspective is emphasised. The importance of implementing the principle of ‘learning through play is emphasised, giving play a joyful, meaningful, active, motivating and social character; the influence of play on the spotting of the main spheres of child development, namely physical development, social, emotional, cognitive and creative development is noted.

The relevance and effectiveness of work in micro-groups, teams and individually in terms of distance learning to master the educational potential of LEGO constructors is determined.

The experience of interaction between the Department of Theory and Methodology of Primary Education and The LEGO Foundation through the Ministry of Education and Science of Ukraine is summarized, the content component of the special course 'Learning through Play', the study of which contributes to the future teachers' readiness to organize an educational game space in NUS is described. Examples are given of creative assignments, projects that aroused students' keen interest and were productive, etc.

Key words: *educational space, primary school, LEGO construction sets, training of future primary school teachers.*

DOI 10.31392/ONP.2786-6890.3(2).2022.07

УДК 378.011.3-051: [373.3.091.33:793.7]

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІГРОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В НУШ ЗАСОБАМИ КОНСТРУКТОРА LEGO

Матвієнко О. В.

доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки і методики
початкового навчання,
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-5746-4864>
e-mail: lmatvienko70@gmail.com

Лук'янченко О. М.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки і методики
початкового навчання,
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-5554-0819>
e-mail: o.m.lukianchenko@npu.edu.ua

Анотація. У статті висвітлено досвід впровадження спецкурсу «Навчання через гру», який реалізується в процесі професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи бакалаврів спеціальності 013 «Початкова освіта». Доведено, що одним із завдань курсу є підготовка до організації ігрового освітнього простору в НУШ засобами конструктора LEGO; усвідомлення сутності ігрового та діяльнісного підходів у навчанні молодших школярів; формування ціннісного ставлення до освітнього потенціалу гри, її розвивальних, навчальних та виховних можливостей; формування практичних умінь щодо керівництва ігровою діяльністю дітей молодшого шкільного віку на основі діяльнісного підходу (засобами конструкторів LEGO); формування вмінь організації педагогічної взаємодії тощо.

Здійснено аналіз наукової літератури щодо уточнення трактування сутності поняття «освітній простір» та виокремлення різних точок зору його тлумачення як з інституційного (певна частка соціуму, де створено умови для розвитку особистості) і субстанціонального аспектів (відносно особистості; як педагогічна реальність, що концентрує в собі сутнісні оз-

наки простору, демонструє різноманітність можливих проявів освітньої діяльності людини і є результатом організації взаємодії особистості з об'єктами середовища).

Звернено увагу на важливість усвідомлення майбутніми вчителями філософії The LEGO Foundation, яка базується на діяльнісному підході в новому для вітчизняної педагогіки ракурсі і передбачає активну ігрову діяльність кожної дитини, залученість її у процес до вільної, керованої або гри за інструкцією, вмотивованість, активну позицію і відповідальність дитини за свій вибір («агентність»); важливість створення «стану потоку» у дитини як умови захоплення своєю діяльністю.

Наголошено на важливості змісту, форм та методів роботи, які базуються на ідеях зарубіжних науковців щодо діялісного підходу в осучасненому ракурсі. Підкреслено важливість реалізації принципу «навчання через гру» з наданням гри радісного, значущого, активного, мотивуючого, соціального характеру; наголошено на впливовості гри щодо п'яти основних сфер розвитку дитини, а саме: фізичного, соціального, емоційного, когнітивного і креативного.

Визначено доречність та результативність роботи у мікро-групах, командах й індивідуально в умовах дистанційного навчання щодо оволодіння освітнім потенціалом конструкторів LEGO.

Узагальнено досвід взаємодії кафедри педагогіки і методики початкового навчання із фондом The LEGO Foundation при посередництві МОН України, описано змістовий компонент спецкурсу «Навчання через гру», вивчення якого сприяє формуванню готовності у майбутніх вчителів організувати ігровий освітній простір у НУШ. Наведено приклади творчих завдань, проєктів, які викликали у студентів жвавий інтерес і були результативними, тощо.

Ключові слова: освітній простір, початкова школа, конструктори LEGO, підготовка майбутніх учителів початкових класів.

Вступ та сучасний стан проблеми дослідження. Модернізація і реформування освіти в Україні, її прагнення до інтеграції до європейського освітнього середовища має відбуватися в контексті створення й організації оптимального освітнього простору у системі сучасної початкової освіти. Адже саме створення й організація комфортного освітнього простору, що забезпечує кожному учню, незалежно від його особливостей, можливість розвитку власного потенціалу є обов'язковою умовою реалізації освітньої програми початкової загальної освіти.

Зазначені процеси зумовлюють необхідність у якісному оновленні системи професійної підготовки вчителів початкових класів. Саме переосмислення, пошук та застосування інноваційних форм, методів, засобів навчання удосконалять зміст, якість й ефективність їх професійної підготовки. Підкреслимо, що у нормативно-правових документах, що регулюють і спрямовують напрями реформування освіти всіх її ланок (Концепції «Нова українська школа», Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Професійному стандарті вчителя початкових класів закладів загальної середньої освіти) наголошено на необхідності підвищення педагогічної майстерності й професійного рівня майбутніх вчителів шляхом використання в освітньому процесі закладів вищої освіти інноваційних технологій та новітніх тенденцій розвитку соціальних, культурних, міждержавних зв'язків, співпраці з освітянськими фондами, міжнародними організаціями, що сприяють якісному оновленню професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів й перепідготовки вже працюючих.

Відповідно гостро постає проблема професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів, які вміють поєднати теоретичну підготовку й практичні вміння, необхідні для створення й організації ефективного освітнього простору. Проблему професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів відображено у на-

працюваннях І. Беха, В. Бондаря, Н. Бібик, О. Матвієнко, С. Мартиненко, Л. Петухової, О. Пометун, Л. Хомич та інших.

Особливостям створення та організації освітнього простору присвячено праці Є. Бондаревської, С. Гершунського, В. Гинецінського, О. Леонової, С. Максимової, О. Пехоти, С. Сисоєвої, Т. Ткач, І. Шалаєва, Т. Чернецької, Г. Щевельової та ін. Водночас, незважаючи на дослідження науковцями теоретичних та методологічних аспектів підготовки майбутніх учителів початкових класів, сьогодні ще залишається недостатньо осмисленою проблема їх готовності до створення та організації освітнього простору в умовах запровадження Концепції Нової української школи.

Мета і завдання дослідження. Узагальнення досвіду підготовки майбутніх вчителів початкових класів щодо організації ігрового освітнього простору засобами конструктора LEGO.

Для досягнення означеної мети дослідження необхідним є поступове вирішення наступних **завдань**: 1) аналіз підходів до визначення дефініції «освітній простір», 2) уточнення концептуальних положень діяльнісного підходу відповідно сучасних зарубіжних досліджень; 3) узагальнення досвіду підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації ігрового освітнього простору в процесі вивчення спецкурсу «Навчання через гру».

Реалізації визначених завдань зумовила необхідність використання ряду теоретичних та емпіричних **методів**. Зокрема, аналіз психолого-педагогічних, науково-методичних джерел; рефлексивних методів при аналізі ефективності діяльнісних методів викладання; узагальнення позитивного педагогічного досвіду щодо підготовки майбутніх вчителів до організації ігрового освітнього простору в процесі викладання змісту спецкурсу «Навчання через гру».

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливо зазначити, що відповідно Професійного стандарту вчителя початкових класів закладів загальної середньої освіти (2020) [5, с. 7] фахівець освітньої галузі має володіти певним переліком визначених сучасних як загальних компетенцій так і безпосередньо професійних для здійснення своїх трудових функцій. В рамках даного дослідження доречно акцентувати увагу саме на організаційній та проєктувальній компетенціях та компетенції педагогічного партнерства, сформованість яких забезпечує успішну організацію та роботу в ігровому освітньому просторі.

Так, сформованість проєктувальної компетенції буде забезпечувати у майбутніх вчителів здатність до проєктування осередків навчання, виховання та розвитку; наявність умінь щодо моделювання освітнього середовища з урахуванням необхідного рівного доступу до матеріалів, пристроїв, обладнання, рівної участі в освітньому процесі.

Прагнення щодо формування компетенції педагогічного партнерства забезпечить здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі, оволодіння механізмами реалізації такої взаємодії тощо.

Вважаємо за необхідним уточнити, яким чином трактують сутність поняття «освітній простір» сучасні науковці (див. таблицю 1).

Так А. Цимбалару [10] зауважує, що дану дефініцію різні групи науковців трактують з різних точок зору, а саме з інституційного і субстанціонального аспектів. У межах інституційного аспекту, освітній простір характеризується як «певна частина соціуму, де створено умови для розвитку особистості». Представниками такого підходу є Н. Бастун, С. Бондирева, О. Веряєв, С. Гершунський, В. Гинецінський, І. Фрумін та ін. Науковці таким чином розуміють освітній простір як певну територію

рію, яка пов'язана з масштабними явищами у галузі освіти на рівні певних установ, інституцій тощо.

Таблиця 1

Основні підходи до визначення поняття «освітній простір»

Автор	Трактування
Н. Міхно	певну територію, яка пов'язана з масштабними явищами у галузі освіти: певна частка соціального простору (соціальна організація), у межах якої здійснюється нормована освітня діяльність [3]
С. Саяпіна, М. Тимошенко	сукупність освітніх інститутів, освітніх процесів і освітніх середовищ, які діють на певній території, сукупність умов, які можуть впливати на особистість, не вміщує у нього людину [9]
О. Савченко	результат інтеграційних процесів в системі освіти, утворення комплексу її елементів або конструктивної діяльності [8]
Н. Мілорадова	єдність, цілісне утворення в галузі освіти, яке має свої межі, що уточнюються окремо, – глобальний (світовий) освітній простір, міжнародний освітній простір, європейський освітній простір, освітній простір регіону (округу), школи, шкільного класу [2]
Н. Рибка	структурована система, що складається з низки елементів: «сукупність освітніх технологій, які застосовуються; керування навчально-виховним процесом; взаємодія з зовнішніми освітніми і соціальними інститутами» [7].
Л. Карпова	освітній простір є підсистемою соціального простору, що має відповідну специфіку та пов'язаний з цільовими настановами освіти [1].

У межах субстанціонального аспекту освітній простір визначається як можливість і наявність формування особистісного простору суб'єкта освітнього процесу. Тобто освітній простір постає як педагогічна реальність, яка концентрує у собі сутнісні ознаки простору, демонструє багатовимірність можливих проявів освітньої діяльності людини і є результатом організації взаємодії особистості з об'єктами середовища. Саме таке розуміння досліджуваного явища ми і поділяємо.

Отже, за А. Цимбалару, освітній простір – це педагогічна реальність, у якій відбувається зустріч, взаємодія, осмислення і пізнання особистістю (подія) оточуючих її елементів-носіїв культури (освітнього середовища), що забезпечує суб'єктивізацію і прогресивний розвиток об'єктів (фігурантів і предметів) [10, с. 7]. Таке трактування науковцем ґрунтується на припущенні, що освітній простір пропонується розглядати відносно особистості, оскільки тільки їй притаманна діяльність, завдяки якій освоюється освітнє середовище.

Зазначимо, що відповідно Концепції Нової української школи освітній простір має забезпечувати дитиноцентризм, партнерську взаємодію, створювати різноманітні можливості для різних видів діяльності, викликати радість, стимулювати фантазію, мотивувати до навчання.

З огляду на вище викладенні положення майбутньому вчителю початкової школи вкрай необхідно вміти організовувати, проектувати саме такий освітній простір, який би мав ігрову спрямованість. Адже саме гра залишається однією із домінуючих видів діяльності молодшого школяра, особливо 1-2 класів і сприяє розвитку всіх вищих психічних функцій людини (сприйняття, уяви, пам'яті, уваги, мислення і мови).

Слід зазначити, що конструктори LEGO є дієвим і сучасним засобом забезпечення ігрового освітнього простору. Завдяки наборам LEGO із яскравих, різнокольорових і зручних цеглинок, школярі пізнають цей світ і себе в ньому. Феномен

популярності означених конструкторів полягає не тільки у винаході вдалих конструкторських деталей, а в самому сенсі, філософії The LEGO Foundation, яка базується на діяльнісному підході в новому для вітчизняної педагогіки ракурсі [11]. А саме передбачає активну ігрову діяльність кожної дитини, залученість її у процес (в залежності від участі дорослого) до вільної, керованої або гри за інструкцією, а головне – усвідомлену вмотивованість, активну позицію і відповідальність дитини за свій вибір («агентність»). Ще однією із важливих характеристик представленого підходу є створення умов для створення «стану потоку» у дитини (особливого психологічного стану захоплення певною діяльністю) [6, с. 55]

Представлений підхід передбачає можливості використання цеглинок LEGO під час конструкторсько-будівельної, рухливої, сюжетно-рольової гри, розвивальної, творчої; організації гри індивідуальної, у парах, міні-групах, командах тощо. І кожен з цих різновидів гри створює сприятливі умови для формування різнобічних умінь і навичок, які у майбутньому сприятимуть успішності школяра, формуванню бажання навчатися протягом усього життя.

Важливим є те, що фонд The LEGO Foundation, спираючись на головний принцип *learning through play* (навчання через гру), який теоретично обґрунтований у працях зарубіжних авторів таких як (Edelson, D. C., Gordon, D. N., Hattie, J. A. C., Lillard, A. S. та багато інших) наголошує на необхідності надання грі радісного, значущого, активного, мотивуючого, соціального характеру. Зарубіжні науковці виділяють наступні п'ять основних сфер розвитку дитини, на які і має впливати гра, а саме: фізичний розвиток, соціальний, емоційний, когнітивний і креативний розвиток.

Вартим уваги те, що фондом The LEGO Foundation визначені постулати не просто декларуються, а забезпечуються відповідною методичною підтримкою всіх бажаючих залучитися до захоплюючої діяльності із цеглинками LEGO. Так, у відкритому доступі існує сайт фонду (<https://learningthroughplay.com/>), на якому представлені аргументи на користь принципу «навчання через гру», викладені на різних мовах супроводжувальні книги як теоретичного та і методико-практичного характеру, запропоновані різноманітні ігри з цеглинками (відео-інструкції), тощо. При цьому ігри підібрані таким чином, щоб кожна з них формувала і розвивала декілька навичок і умінь одночасно, формувала певні особистісні риси, тобто впливала комплексно на різні сфери розвитку особистості. Особливо увагу приділяють таким умінням, які входять до групи умінь «soft skills», серед них: вміння співпрацювати в команді, взаємодіяти один з одним, брати на себе ризики і відповідати за них, переборювати труднощі, вміння проявляти ініціативу та обґрунтовано відстоювати власні ідеї, критичне та гнучке мислення тощо.

Спираючись на вищевикладений матеріал ще раз підкреслимо, що конструктори LEGO та принципи діяльнісного підходу є ефективним засобом забезпечення ігрового простору для молодших школярів, що співзвучно із основними постулатами Концепції НУШ. Це в свою чергу і зумовлює необхідність підготовки майбутніх учителів початкових класів до оволодіння такими професійними компетентностями, які б дозволяли їм вдало організовувати ігровий освітній простір із використанням конструкторів LEGO.

В рамках даної публікації вартим оприлюднення позитивного досвіду такої підготовки майбутніх вчителів спеціальності «Початкова освіта» в НПУ імені М. Драгоманова викладачами кафедри теорії і методики початкового навчання. Підготовка в даному напрямку стала можлива завдяки тісній співпраці кафедри теорії і методики початкового навчання (завідувача кафедри професора О. Матвієнко) та

фонда The LEGO Foundation за підтримки керівника освітніх ініціатив The LEGO Foundation при МОН України О. Роми та регіонального тренера О. Шуляк.

Здійснення підготовки майбутніх вчителів початкової школи до організації ігрового освітнього простору здійснюється на кафедрі на системній основі. Так, підготовчим етапом для такої роботи була участь студентів спеціальності «Початкова освіта» у проєкті «Успіх» в рамках Всеукраїнського фестивалю гри, навчання і натхнення Play Fest 2020 під патронатом фонду The LEGO Foundation. Участь в даному проєкті передбачала не лише створення архітектурної міні-споруди, а й філософське занурення та пошук ідей щодо втілення поняття «успіх» у рамках педагогічної освіти; мозковий штурм та філософські розмірковування над різним тлумаченням поняття «успіх»; пошук відповідей на філософські питання («Що таке успіх та як його досягти?», «Магія успіху», «Формула успіху», «Від першого успіху до неперевершеності»).

Саме в цей період і студенти, і викладачі кафедри на практиці отримали приголомшені враження від потенціалу конструкторів LEGO, розкрили різноманітні можливості освітнього потенціалу гри, як важливого методу формування як універсальних так і предметних компетентностей школярів і усвідомили необхідність спеціальної сучасної підготовки майбутніх учителів щодо використання цього потенціалу у НУШ.

Наступний етап полягає у запровадженні спецкурсу «Навчання через гру», який вже другий рік поспіль (2021/22; 2022/23 н. р.) викладається для майбутніх вчителів початкових класів на бакалаврському рівні доцентом О. Лук'янченко. Даний спецкурс спрямований на опанування теорією і практикою формування готовності у майбутніх вчителів організовувати і та здійснювати ігрову діяльність на основі діяльнісного підходу в загальній системі початкової освіти. Серед завдань спецкурсу виділимо наступні: сприяє усвідомленню сутності ігрового та діяльнісного підходів у навчанні молодших школярів; забезпечує формування ціннісного ставлення до освітнього потенціалу гри, її розвивальних, навчальних та виховних можливостей; формує практичні уміння щодо керівництва ігровою діяльністю дітей молодшого шкільного віку на основі діяльнісного підходу (засобами конструкторів LEGO); сприяє формуванню вмінь організації педагогічної взаємодії; активізує розвиток гнучкості поведінки, критичності мислення, саморегуляції, рефлексії тощо.

Змістове наповнення спецкурсу охоплює тематику з вивчення психологічних закономірностей гри, нейропсихологічних закономірностей розвитку дитини та ролі гри у формуванні вищих психічних процесів; педагогічні засади ігрової діяльності з акцентуванням уваги на зміну ролі вчителя у НУШ та його функції у створенні ігрового освітнього простору; принципи діяльнісного підходу в організації навчання через гру; методичні аспекти організації ігрової діяльності молодших школярів засобами конструктору LEGO тощо.

Важливим є те, що домінуючою формою опанування спецкурсу є практичні заняття, які носять характер тренінгу. Так, не зважаючи на умови дистанційного навчання, студенти включені в активну пошукову, творчу діяльність, яка виконується у мікро-групах, парах; пропонуються завдання, які збуджують педагогічну уяву, педагогічну творчість. Наприклад: запропонувати проєктну роботу для молодших школярів, використовуючи цеглинки LEGO. Серед студентських пропозицій були цікаві проєкти як то «Домашній двір», «Зоопарк», «Час як цінність», «Охорона довкілля. Переробка сміття», «Де живуть ХТО та ЩО» та ін.

Жвавий інтерес у студентів викликало завдання по створенню пригодницької історії з опорою на цеглинки LEGO. При цьому така історія мала містити певну ін-

тригу (кожна з команда не називала загадковий предмет або явище – інша ж, мала відгадати його за описаними ознаками).

Вмінню аргументовано відстоювати власну позицію, свій педагогічний погляд сприяло завдання по підборі теми тижня в початковій школі й обґрунтування яким чином досягати реалізації ігрового принципу навчання та надання йому радісного, значущого, активного, мотивуючого, соціального характеру під час її вивчення. Цікаві студентські роботи були представлені по темам: «Чарівні перетворення», «Світ природи», «Енергія».

Висновки й перспективи. Отже, використання діяльнісних методів навчання та засобів конструктора LEGO в підготовці майбутніх вчителів початкової школи (виконання завдань у мікро-групах на засадах партнерської взаємодії, самоаналіз емоційних станів та факторів їх виникнення, конструювання творчих завдань, проектної діяльності для молодших школярів, використання сучасних інформаційних засобів для організації навчання (WordArt, Padlet) забезпечує розуміння та усвідомлення принципів навчання через гру, яке має бути радісним, мотивуючим, значущим, активним й сприяти соціалізації тощо.

Таким чином, вивчення спецкурсу «Навчання через гру», який розроблений відповідно до концептуальних положень фонду The LEGO Foundation та напряму співпраці МОН України із зазначеним фондом щодо впровадження ігрових та діяльнісних методів навчання та розвитку дітей та педагогів (Наказ МОН № 1005 від 10.11.2022 р.) [4] надає прекрасну можливість щодо підготовки майбутніх вчителів до організації ігрового освітнього простору засобами конструктора LEGO та успішної реалізації свого творчого потенціалу.

Подальшої перспективної розробки даної проблеми вважаємо вивчення впровадження конструктора LEGO для формування в учнів soft skills, їх успішної соціалізації тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Карпова Л. Г. Освітній простір школи-інтернату для обдарованих дітей з позиції формування компетентності педагога. *East European Scientific Journal*. Warsaw, Poland. 2019. Vol. 5, № 1 (41). P. 9-14.
2. Мілорадова Н. Е. Простір професійного розвитку як невід’ємна складова професіогенезу особистості. *Право і безпека*. 2015. № 4. С. 160-165.
3. Міхно Н. К. Реконфігурація поняття «соціальний простір»: від модерну до другого модерну. *Вісник ЛГУ імені Тараса Шевченка*. 2011. № 12 (223). Т. 2. С. 83-88
4. Наказ МОН № 1005 від 10.11.2022 р. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/87882/
5. Професійний стандарт вчителя початкових класів закладів загальної середньої освіти. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/266-nakaz_2736.pdf
6. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO®» / О. Ю. Рома, В. Ю. Близнюк, О. П. Борук. 2016. 140 с. The LEGO® Foundation.
7. Рибка Н. М. Структура поняття «єдиний освітній простір». *Культура народів Причорномор’я*. 2004. № 51. С. 141-144.
8. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : посібник для вчителів. 3-є вид. Київ, 2007. 220 с.
9. Саяпіна С. А., Тимошенко М. О. Освітній простір ЗВО як фактор особистісно професійного саморозвитку майбутнього фахівця. *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2019. № 4 (95). С. 125-139

10. Цимбалару А. Освітній простір : сутність, структура і механізми створення *Український педагогічний журнал*. 2016 № 1 С. 41-50 URL: <https://bit.ly/41wBr0i>.
11. Rachel Parker, Bo Stjerne Thomsen. White paper. Activity-based approach at school. 2019. 75 p. The LEGO® Foundation

REFERENCES:

1. Karpova, L. G. (2019). Osvytnyi prostyr shkoly-internatu dlya obdarovanyh dytey z posyuyi formuvanya kompetentnosti pedagoga. [Educational Space of a Boarding School for Gifted Children from the Point of View of Teacher Competence Development]. *East European Scientific Journal*. Warsaw, Poland 5, 1(41), 9-14 [in Ukrainian].
2. Myloradova, N. E. (2015). Prostyr profesiynogo rozvytku yak nevydyemna skladova profesiogenezu osobystosti [The space of professional development as an integral part of the professional development of a person] *Pravo i bezpeka – Law and safety*, 4, 160-165 [in Ukrainian].
3. Myhno, N. K. (2011). Rekonfiguratsiya ponaytya «sotsyalnyi prostyr»: vyd modern do drugogo modernu. [Reconfiguring the concept of “social space”: from modernity to the second modernity]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University*, 12, 83-88 [in Ukrainian].
4. Nakaz MON (2022). [Order of the Ministry of Education of Ukraine] 1005. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/87882/ [in Ukrainian].
5. Profesiyniy standard vchytelya pochatkovykh klasyv zakladyv zagalnoy serednyoy osvity. (2020). [Professional standard for primary school teachers of general secondary education institutions]. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/266-nakaz_2736.pdf [in Ukrainian].
6. Programa rozvytku dununy vyd 2-do6 rokyv ta metodychny rekomendatsiy «Bezmegniy svyt gry z LEGO». (2016). [Programme for the development of children from 2 to 6 years old and methodological recommendations «The unlimited world of play with LEGO»]. The LEGO® Foundation [in Ukrainian].
7. Rybka, N. M. (2004). Struktura ponayttya «yedyniy osvitynyi prostyr» [The structure of the concept of «single educational space»]. *Kultura narodiv Prychornomoria – Culture of the Black Sea peoples*, 51, 141-144 [in Ukrainian].
8. Savchenko, O. Y. (2007). Vyhovniy potencial pochatkovoyi osvity: posybnik dlya vchytelyv [Educational potential of primary education]. Kyiv [in Ukrainian].
9. Sayapyna, S. A. & Tymoshenko, M. O. (2019). Osvytniy prostyr ZVO yak faktor osobystyno profesiynogo samorozvytku maybutnyogo fahyvca [The educational space of higher education institutions as a factor in the personal and professional self-development of future specialists]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu – Humanisation of the educational process*, 4 (95), 125-139 [in Ukrainian].
10. Tsymbalaru, A. D. (2016). Osvytniy prostyr: sutnist, struktura i mehanyzmy stvorennia. [Educational space: essence, structure and foundation tools]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*, 1, 41-50. URL: <https://bit.ly/41wBr0i> [in Ukrainian].
11. Rachel, Parker & Bo, Stjerne Thomsen (2019). White paper. Activity-based approach at school. The LEGO® Foundation [in English].